

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

741. An simoniacum sit resignare, ut Resignatarius solvat expensas factas à Resignante in beneficio jam obtento, v. g. in recuperanda domo beneficiali &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

beneficio fructus percepit; adeoque expensæ illæ nec per se, nec per accideas conjunguntur spirituali beneficio, vel collationi ejus, quæ nunc fit illi, cui resignatur, ac proinde nullo jure, aut justo titulo possunt repeti ab eo, cui fit resignatio, sed, si petantur, pro ipso beneficio resignato petuntur, quod est aperte simoniacum.

Questio 739. An simoniacum sit, si Resignatarius solvat omnes expensas, quæ in conficiendis expediendisque literis Apostolicis factæ sunt, ita ut solvat etiam eas, quæ à resignante solvenda essent ob fructus, vel certam pensionem ei reservatam?

1. **R**espondeo fore simoniacum, si id faceret ex pacto præcedente tacito vel expresso, ut ei fieret resignatio *Garc. p. 1. c. 3. n. 147. Paris. l. 14. q. 7. n. 9.* citans *Nav. cons. 5. de simon.* & cum eis *Azor. cit. c. 27. q. 7.* Et sic utrumque, tam resignantem quam Resignatarium, in foro externo judicari simoniacum, ait *Paris. cit. n. 9.*

2. Limitat hoc ipsum *Azor. loc. cit. & Paris. n. 10.* si Resignatarius tantum, quantum impedit pro resignante in expeditione sua, retineat dein in primo termino solutionis pensionis, siquidem communi usu & consuetudine curiæ, ut inquitur, receptum est, ut quod Resignatarius in expeditione literarum pro resignante solvit in primo termino solutionis pensionis retineat seu detrahat. Et sic *Azor* tenet, excusari utrumque à simonia vi dictæ consuetudinis, si antecedenter de hoc inter eos convenit. Quod ipsum tamen rejicit *Garc.* expressè dicens, esse simoniacum, si de eo præcedente pacto conventum, etiamsi postea tantumdem retineat Resignatarius. Quin & ait, praxin non esse in contrarium, quidquid dicat *Parisius*, sed ut id licite fiat, requiri super hoc, & peti debere beneplacitum Papæ, sic quoque simoniacum esse, ait *ibid.* *Garc.* citato pro hoc *Suar. de relig. tr. 3. l. 4. c. 34. n. 19.* hæc & similia pacta; ut unus compermutantium solvat omnes expensas, vel expedit suis sumptibus Bullas ad utrumque permutantium pertinentes, nisi id ipsum Papæ declaratur, & is desuper consentiat. Item dum gratia & beneplacitum Papæ, ut v. g. expensæ faciendæ in expeditione fierent per solum resignatarium, obrenta ex falsa causâ expressa in supplicatione, puta, quia dictum fuit: *attentâ paupertate resignantis*: præcedente tractatu, fore confidentiam, seu simoniam confidentialem, tradit *Garc. loc. cit. n. 149.* eò quòd, cum dicta gratia sit subreptitia & nulla, negotium remaneat in statu, quo erat ante dictam concessionem, quo considerato constat de pacto illicito prohibito, & confidentiali, quod fuit consummatum, quia expensæ jam factæ, adeoque sequatur commissam confidentiam, non secus, ac ea indubitato commissa fuisset securo effectu, seu factis expensis non obtentâ dictâ licentiâ faciendâ illas expensas, ut *Paris.* *de confiden. q. 46.* qui tamen id limitat juxta resolutionem *Rocæ in Aretina confidentia 23. Jan. 1693.* ut non procedat, seu non committatur confidentia, si clausula illa: *attentâ paupertate*: fuisset posita in supplicatione à Revisoribus, in scio resignantis & resignatario.

P. Lauren. Fori Benef. Tom. III.

Questio 740. An igitur pari modo simoniacum sit, dum ex conventionem resignantis & Resignatarii exprimitur major valor vero ad effectum, ut obtineatur à Papa reservatio pensionis, aut majoris pensionis super illo beneficio?

1. **R**espondeo negativè, *Paris. de confiden. q. 41. per tot.* potissimum n. 8. & ex eo *Garc. p. 11. c. 3. n. 40.* citans *Nav. cons. 47. & 75. de simon.* Rationem dat *Paris. loc. cit. n. 9. & 10. juncto n. 17.* quòd simonia sit studiosa voluntas emendi, vel vendendi spirituale, vel spirituali annexum; intentio autem in hoc casu resignantis, & resignatarii non sit talis voluntas, sed pure intentio, ut resignatio admittatur cum reservatione dictæ pensionis, nullâ pecuniâ, aut re aliâ pretio aestimabili interveniente. Neque illorum intentio principalis fuit paciscendi in casibus prohibitis super re spirituali, sed ut resignatio admitteretur cum illa reservatione pensionis, & sic absque eo, quòd constitutio pensionis esset pretium renunciationis; neutraq; pars dederit, aut promiserit alteri quicquam in pretium rei spiritualis. Item n. 11. quòd nullibi caveatur in jure, quòd voluntas tacendi aliquid verum, vel exprimeri falsum ad obtinendum beneficium aut pensionem, quo non expresso Papa non concessisset, sit simoniaca; adeoque in præsentem casu resignans & resignatarius judicandi non sint simoniaci; cum pena non habeat locum, nisi in casibus expressis. Vide eundem pluribus dissolventem rationes in oppositum. Idem quoque esse, seu non implicare simoniam, aut confidentiam in aliis similibus casibus, v. g. quoties non fuit expressus verus valor aliorum beneficiorum habitorum per resignatarium, super quibus imposta est pensio pro resignante (quandoque enim non super fructibus beneficii resignati, sed super aliis habitis à resignatario imponitur pensio) ut resignationi consentiret, tradunt *idem. Paris. cit. 41. n. 24. Garc. cit. c. 3. n. 150.*

2. Cur verò potius in casu præcedentis questionis, quam in casu præsentis committatur simonia; hanc dat disparitatem *Garc. loc. cit. n. 150. & 151.* quòd in præsentem casu resignans & resignatarius simpliciter tractent de majore valore exprimendo, ut reservetur pensio inter eos conventa; non autem, quòd pensio sit solvenda à resignatario, non obstante, quòd reservatio sit subreptitia & nulla, & sic non sit conventio de solvenda pensione nulla & invalidè reservata; in casu autem præcedentis *quest.* resignans & resignatarius tractent, ut dictæ expensæ fiant per resignatarium, & ad colorandum hunc tractatum & pactum petunt beneplacitum Papæ, cum dicta clausula: *attentâ paupertate*, cum tamen hæc clausula sit falsa, & sic in effectu expensæ fiant per resignatarium ex pacto; quia non tractant simpliciter de petendo à Papa, quòd solutio expensarum fiat per resignatarium, attentâ paupertate resignantis, sed de expensis faciendis per resignatarium beneplacito Papæ cum dicta causâ falsa.

Questio 741. An simoniacum sit resignare, ut Resignatarius solvat expensas factas à resignante in beneficio jam obtento, v. g. in reparanda Ecclesia, vel domo beneficiarii, in fundis beneficalibus meliorandis?

Hh

1. Respon-

Respondeo: Ad hanc quaestionem absolute negativè respondere videtur Pirh, ad tit. de renunc. n. 91. in fin. dum ait: si resignans expensas fecit in bonum ipsius beneficii, seu Ecclesiae. v. g. beneficium vel Ecclesiam suis sumptibus recuperavit ab haereticis, vel pretio redemit, tunc sine simonia, & iuste possit expensas illas repetere; quia subintelligendum videtur pacificendo de dicta impensarum refusione in resignatione; cum proponat ibi quaestionem, an renunciatio beneficii cum pacto solvendi expensas sit simonia.

2. Ad eandem quaestionem respondere videntur sub distinctione Felin. conf. 11. n. 6. & cum eo Paris. l. 14. q. 7. n. 46. dum resignare, ut Resignatarius solvat expensas factas in certis massariis Ecclesiae, simoniam volunt, si resignans impensas illas fecit ex bonis Ecclesiae; secus, si eas fecit ex bonis propriis, credo, intelligunt patrimonialibus. Massaria siquidem, vel massarium dicitur instrumentum massae rusticum, vel etiam ipse mansus hac suppellectile instructus. Mansus vero, sive mansus mansum, vel etiam massa, massum significat certum agrorum seu praediorum, ac possessionum collectionem vel portionem, in qua etiam coloni aedes sunt. Vel etiam mansum significat Curiam, & sic mansus Ecclesiae dicitur ea agri portio, quae ipsi beneficio in dotem assignari solebat, vel presbytero Ecclesiae deservienti cum aliquot mancipiis. Ut haec omnia videre est in glossario Caroli du Fresne. Traditque Paris. ibidem n. 47. ex eodem Felin. loc. cit. n. 6. Innoc. & Abb. in c. ult. de pecul. clericor. Archid. in c. 12. q. 4. & quos citat; quod, dum sumus in dubio, num facta expensa ex bonis Ecclesiae, an verò ex bonis propriis, praesumendum factas ex bonis Ecclesiae, & consequenter non posse eas repeti; cum, ut habet idem Paris. n. 48. citatis Covar. n. 7. inc. 1. de restibus. & ibid. Abb. & DD. aliis. Innoc. Jo. And. gl. in c. cum in offic. tit. cod. Barbat. c. 69. col. ante penult. l. 3. & c. omnia bona Praelatorum & Clericorum post acceptam dignitatem, & beneficia praesumantur esse de bonis Ecclesiae, & de bonis Ecclesiae, cui praescribebantur, acquisita, nisi contrarium probetur; ac ideo, ut Paris. n. 49. citato Felin. in c. ex literis. n. 3. de constitut. Bertach. de Episc. p. 4. q. 3. Ecclesia habeat fundatam intentionem super omnibus bonis à Praelato defuncto possessis.

3. Verumtamen huic doctrinae, quod ad posterius illud, nimirum, quod absque simonia hoc modo fieri possit resignatio, dum expensa facta ex bonis propriis, contradicit, seu contrarium sentit Gamb. in c. 1. n. 137. de rev. permut. in 6. citatus à Paris. n. 46. quae sententia Gambari non videtur carere fundamento; eò quod, etiam si aliàs successor in beneficio teneatur solvere praedecessori, aut ejus haeredibus impensas ab eo factas ex bonis patrimonialibus in conservandis, vel meliorandis praediis beneficii, ea tamen adhuc non videatur esse obligatio seu conditio talis, quae jure inest, seu annexa est illi beneficio, adeoque talis, quae licite possit in pactum deduci in resignatione illius, qualis est obligatio illa, v. g. certam summam exponendi in sacra recta Ecclesiae servanda, quoties beneficium tale confertur alteri, ubi Fundator in ejus fundatione sic statuisset, quae proinde tanquam conditio à Resignatario servanda deduci potest in pactum. Quamvis obligatio dicta, si quae est, solvendi expensas illas factas in conservandis, vel meliorandis beneficii bonis vicinibus contingat ipsum beneficium, utpote quod per expensas illas reddi-

tur fructuosius Resignatario, quam obligatio solvendi expensas, quas Resignans fecit in consecutione illius, utpote ex quibus nihil commodi habet Resignatarius; & vel hinc minus subiecta simonia videri posset talis resignatio quam illa, quae ea lege resignaret beneficium, ut Resignatarius solvat resignanti, quae aliunde jam contraxerat apud eum debita.

Quaestio 742. An simoniacum resignare ea lege, ut Resignatarius reparet Ecclesiam, in qua situm beneficium, vel certam summam in illam reparationem conferat, admittat ibidem Sacramenta &c.

Respondeo: Si haec & similia onera jam antequam possessori illius (puta à fundatore, vel etiam Episcopo seu Ordinario, vel ex legitima conventionne, v. g. Capitularium, vel per legitimam praescriptamque consuetudinem) non fore simoniam, sub hac expressa conditione resignare; exprimi siquidem, seu expresse in pactum deduci ea possunt in collatione, praesentatione, resignatione beneficii, quae ei jure annexa sunt, ut Paris. l. 14. q. 7. n. 23. Azor. cit. c. 27. q. 6. cum Nav. in man. c. 23. n. 100. & communi. Secus, dum istiusmodi onera de jure antecedenter imposita non sunt. Paris. ibid. juncto n. 24. citans Redoan. de simon. p. 2. c. 11. in fine. Azor. loc. cit. q. 8. Et sic jam simoniacum erit, resignare ea lege, ut Resignatarius, ubi beneficium resignatum obtinuit, pendat certam summam distribuendam inter Capitulares, nisi excuset legitima praescripta & non reprobata consuetudo.

Quaestio 743. An simoniacum sit resignare in favorem alicujus (idem est de conferre job recompensam, seu remunerationem servitorum praestitorum?)

Respondet Paris. cit. q. 7. n. 36. citatis Abb. Anan. Felin. in c. cum essent. de simon. Innoc. in c. tua. de stat. & qualis. fore simoniam, si ad pactum & conditio; secus, si non ad pactum aut conditio. Verum conformius ad damnatam ab Innoc. undecimo hanc propositionem, quae est in ordine 45. dare temporale pro spirituali non est simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed datur tanquam motivum conferendi, vel efficiendi spirituale: vel etiam quando temporale sit solum gratia compensationis pro spirituali, aut contra.

2. Respondendum est etiam independentè ab eo, quod id antecedenter in pactum deductum fuerit, esse simoniam, dum quis obsequia, quae compensare debet mercede temporali, compensare velit collato (idem est, resignato in eum) beneficio ecclesiastico; cum talis compensatio sit virtualiter venditio, & commutatio beneficii pro obsequio temporali, & datio beneficii pro obsequio temporali, & datio beneficii propter munus ab obsequio tanquam propter finem principalem. Cardenas. in Crisi Theolog. super 65. proposit. damnat. ab Innoc. XI. differt. 27. n. 111. Ubi etiam ait, aliud & nullum vestigium simoniae esse, si Dominus ad aequato pretio compensavit obsequia famuli, is tamen occasione famulatus invenit gratiam apud Dominum, ita ut hic inclinatur ad gratis omnino conferendum (vel quod idem est, resignatum) famulo beneficii.